

Släktforskning – Domstolar och rättsväsende

Föreningen DIS – 2022

Program

Program

- Lite förvaltningshistoria
- Rättsväsendet – Lagar
- Domstolar – Bestraffningar
- Domstolsarkiv
 - o Hjälpmedel – Ingångar
- Exempel

Inledning

Domstolsforskning

- Personforskning
 - o Kött på benen
- Gårdsforskning
 - o Arvstvister, släktutredningar
- Bygdeforskning
 - o Hur levde man förr
- Historieforskning
 - o Skriftliga källor om historiska skeenden

Lite tips

- Böcker
 - o Claes Westling: Domstolsforskning (Släktforskarförbundets handbok nr 10)
- Video på YouTube
 - o [Källmaterial med Claes Westling](#)
 - o Riksarkivets föreläsningar och YouTube-kanal
 - o Arkiv Digital's föreläsningar och YouTube-kanal
- Riksarkivet
 - o [Förvaltningshistorik – Allmänna domstolar](#)

Tillgänglighet – nivåer

- Fysiskt
 - o NAD = Nationell arkivdatabas (arkivförteckningar)
- Digitalt – nivåer
 - o Digitalisering (t.ex. skanning)
 - o Indexering
 - o Sökbara databaser

Tillgänglighet – digitalt

- 2-3 % av Riksarkivets (RA) material är skannat
- Digitaliseringen har medfört
 - o Antalet besök på arkiven minskar
 - o Allt förre material beställs fram i läsesalarna
 - o Doktorander använder allt mindre arkivmaterial
 - o Vårt historiska arkivmaterial används allt mindre
- Vi släktforskare har stor del i att något finns skannat
- Nytt material levereras till RA idag ofta i digital form

Vad finns i ett häradsrättsarkiv

- Brottsmål, tvister och domar (domböcker)
- Böter (saköreslängd)
- ”Småprotokoll” – Uppbud och lagfarter, in-teckningar, bouppteckningar, äktenskapsförord, förmynderskap, konkurser
- Underlag och bilagor
 - o ”Inneliggande handlingar”
 - o Köpebrev och släktutredningar

Beakta vid forskning i historiska arkiv

- Historian
 - o Kungar, krig, lagar, ekonomi, religion
 - o Epidemier, sjukdomar, missväxt, katastrofer
- Socialt
 - o Socialskikt, social status
 - o Normer, social kontroll, skam
 - o Lokala överhögheter
 - o Boende, arbete, transportmedel, fattigvård

Tillgänglighet – domstolsarkiv

- Mycket är inte skannat
 - o Du måste oftast besöka arkiven
 - o Beställ fram domböcker till landsarkivens läsesal
 - Du gör det i NAD (Nationella Arkivdatabasen)
- Men visst är skannade
 - o Bouppteckningar
 - o Lagfartsböcker 1875 – 1930-talet

Renoverade domböcker

- En gång om året skrevs domböckerna av och skickades in till Advokatfiskalen vid hovrätten.
- Göta Hovrätt – Advokatfiskalen
 - o NAD: [SE/VaLA/03825/03](#)
 - o 3137 hyllmeter
 - o AD har skannat en del fram till c:a 1730
- Renoverade domböcker Lunds rådhusrätt 1730
 - o Göta Hovrätt - Advokatfiskalen Malmöhus län (M) EVIIBAA:3991 (1730)
AD Bild 20 (AID: [v279662.b20](#))

Ingångar och hjälpmedel

Ingångar till domböckerna

- Husförhörslängder och församlingsböcker
 - o Kolumnen om frejd/anteckningar (högra sidan)
 - o Böter i kyrkans räkenskaper
- Från fängelsearkiven
- Häktesarkiv
 - o T.ex. datum man satt i ett häradshäkte inför en rannsaking
- Länsstyrelsens förhørsprotokoll
- Domkapitlets arkiv

Register/namnlistor – till din hjälp

- Listor i häradsrättens arkiv
 - o Saköreslängd
 - o Stämnings- och uppropsslistor
 - o Uppbudslistor (lagfarter)
- Namnlistor
 - o Gjorda av arkivarier eller privatpersoner
 - Riksarkivet: Digitaliserade register
 - NAD: [SE/RA/870001](#)
- Sökbara databaser

Mera tips

- Svenska dagstidningar (KB)
- Polisunderrättelser (från 1878)
- Barnavårdsnämnder (1917-1982)
- Polisarkiven – Regionarkivens likavdelningar
- Konsulat och UD

Länkar

- Riksarkivet: [Arkivguider](#)
- Riksarkivet: [Förvaltningshistorik – Allmänna domstolar](#)
- Riksarkivet: [Digitaliserade register till domstolsarkiven](#)
- Kungliga Biblioteket: [Svenska dagstidningar](#)
- DDSS: [Så söker man i domböcker](#)

FÖRVALTNINGSHISTORIA

Hur styrdes Sverige?

- Lokalt
 - o Bystämman
 - o Sockenstämman
 - o Kyrkorådet
 - o Landskontor och landskansli (= länsstyrelse)
 - o Domstolar – Häradsrätt – Rådhusrätt
- Centralt
 - o Kunglig Maj:t – Kronan – Myndigheter
 - o Riksdag (folkvalda)
 - o Militären
 - o Högsta Domstolen

Lokala överhögheter

- Länsstyrelse
 - o Landskontor och Landskansli
- Kyrkan
 - o Tukt och förmaning, 10 budorden
- Rättsväsende
- Militären
- Jordägare

1634 års regeringsform

- En fast organiserad central och lokal förvaltning
- 5 centrala ämbetsverk
 - o Hovrätten, Krigskollegium, Amiralitetskollegium, Kungl. Maj:ts Kansliet och Kammarkollegium
- En formell länsindelning, 23 län
 - o Länsstyrelserna bildades
 - o Landshövding (eller ståthållare) – kungens ställföreträdare
- Domväsendet organiserades med 4 hovrätter
 - o Svea (1614), Åbo (1623), Dorpat (1630 - Livland) och Göta (1634) hovrätter
- Armen organiserades med 8 kavallerier och 20 infanterier, samt några värvade förband
- Alla ämbetsmän skulle infinna sig en gång om året i Stockholm
 - o för att redovisa räkenskaper och stå till svars

Regeringsformen idag – inledning 1 kap. 1 §

- o Offentlig makt utgår från folket
- o Fri åsiktsbildning och allmän och lika rösträtt
- o Ett representativt och parlamentariskt statsskick
- o Kommunal självstyrelse (från 1863)

Maktfördelning

- Lagstiftande församling
 - o Folket eller folkvalda
 - o Lite begränsade under enväldesperioderna
- Verkställande makt
 - o Staten
- Dömande makt
 - o Domstolar

Länet – statlig styrning

- Landshövding (1600-talet periodvis under generalguvernör)
 - o Ståthållare (i vissa län)
- Länsstyrelse, som fram till 1971 delades på
 - o Landskansli (allmänna ärenden, verkställande)
 - o Landskontor (skatteuppbörd)
- Häradsskrivare
 - o till 1967 (fögderi, skattelängder)
- Kronofogde
 - o 1687-1917 (fögderi, skatteuppbörd, polischef)
- Kronolänsman
 - o till 1917 (härad, övervakade lag och ordning)
- Fjärdingsman i varje socken (under länsman)
 - o till 1955
- Förvaltningsdomstol (sedan slutet 1500-talet)

Några länkar

- forvaltningshistorik.riksarkivet.se
 - o Riksarkivets förvaltningshistorik
- fho.sls.fi
 - o Förvaltningshistorisk ordbok

RÄTTSVÄSENDET

Rättskipning/bestrafning – Var?

- Byn
 - o Bystämman
 - Sedvanerätt – Byordningar
- Gården
 - o Bonden
 - Husaga – även rätt att aga tjänstefolk
 - Legostadgar (1664-1926)
 - www.hhogman.se/bondesamhallet.htm
- Socken
 - o Sockenstämman (fram till 1862)
- Häradet
 - o Häradstinget
- Kyrkan
 - o Domkapitlet, kyrkorådet
- Militära
- Universitet

LAGAR

Land skall med lag byggas

- Man har hittat omfattande lagar 4000 år gamla
 - o Mesopotamien
- Kung av guds nåde
 - o Lagar på gudarnas uppdrag
 - o Ett sätt att styra/förtrycka folket?
- Sverige
 - o Uttrycket finns i gamla landskapslagar
 - o Karl VX valspråk (1859-1872)

Några lagar i Skåneland

- Sedvänjor
- Kristnandet på 900-talets slut (Harald Blåtand)
- 1200-talet – Skånelagen
- 1351 – Magnus Erikssons landslag (Sverige)
- 1530-talet – Reformationen i Danmark
- 1734 års lag – Sverige rikets lag
- 1766 - Tryckfrihetsförordning med offentlighetsprincipen

1734 års lag

- Giftermålsbalken, Ärvdabalken, Jordabalken (fast egendom)
- Byggningsbalken. Handelsbalken (förmögenheter)
- Missgärningsbalken (straffbelagda gärningar)
- Straffbalken (verkställande av straff)
- Utsökningsbalken
- Rättegångsbalken

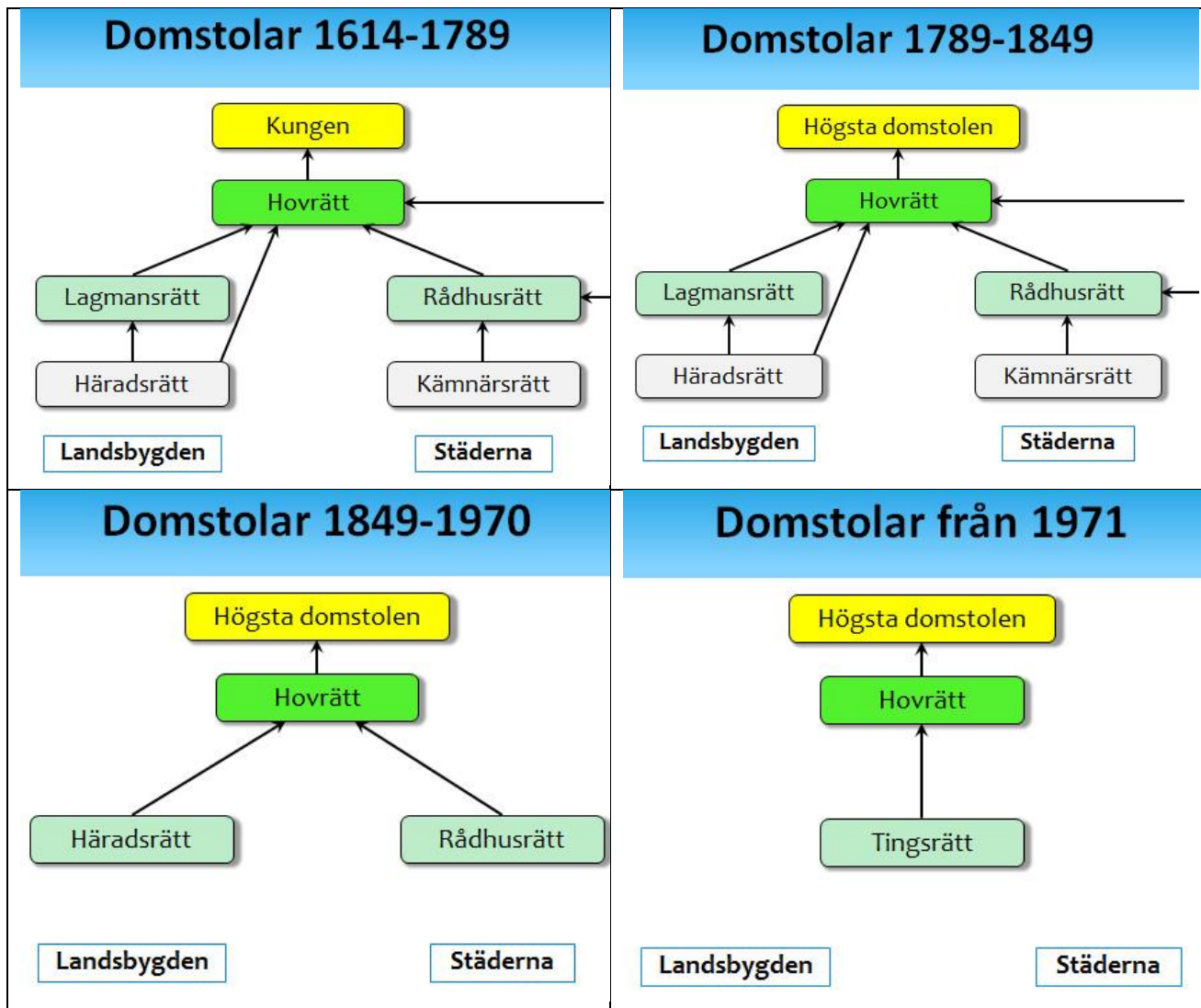
1734 års lag – Exempel

- Missgärningsbalken, kapitel 16 (om barnamord), § 3

Förgiör, eller fördrifwer, kona sitt foster; miste lifwet.
Samma lag ware om then, som thertil råder och hielper.

DOMSTOLAR

Domstolar i Sverige

Häradsrätterna

- Har lång historia bakåt i tiden
- Sammanträdde på tingsplatsen
- Häradshövding + 12 nämndemän
- Ordning från 1734
 - o Vinterting (mellan Knut och april)
 - o Sommartering (mellan Valborg och Midsommar)
 - o Höstting (September till November)
 - o Urtima ting (Extrainsatt)

Tjänstemän

- Häradshövding
- Lagmän
 - o Kan lagen och kan läsa upp den vid behov
- Skrivare
- Kronolänsman
 - o Ofta åklagare i brottsmål
- Fjärdingsmän

Domsaga

- Började införas på 1870-talet
- Flera mindre härader sammanfördes i större tingslag = domsaga
- Uppgick 1970 i de nya tingsrätterna
- Exempel:
 - o Bara häradsrätt (1651-1899)
 - o Torna och Bara domsaga (1900-1970)
 - o Lunds tingsrätt (från 1970)

Lagmansrätt

- Omnämns redan i mitten av 1300-talet
 - o Begränsades då till landsbygden
- Från 1600-talet 2:a instans på landsbygden
- Enligt 1734-års lag skulle lagmansrätten bara behandla tvistemål och smärre brott, som överklagats från häradsrätten
- Överklagande gick till hovrätten (från 1614)
- Avskaffades 1849

Kämnärsrätt

- Första instansen i Sveriges städer
 - o Kämnärerna (bisittarna)
 - o Kallades byting i Malmö under medeltiden
- Civil- och brottsmål som rörde staden
 - o Allvarligare brott hamnade direkt hos Rådhusrätten
- Det fanns städer utan Kämnärsrätt
- Överklaganden gick till Rådhusrätten
- Avskaffades 1849
- Började införas på 1870-talet

Rådhusrätt

- Domstol i städerna
 - o Borgmästaren och 12 rådmän
- Överinstans till Kämnärsrätten
- Allvarligare brott i städerna hamnade direkt här
- Inga speciella tider för ting
 - o Domstolen sammanträdde kontinuerligt

Hovrätten

- Skapades 1614
 - o Avlasta kungen och kontrollera underrätterna
- Överinstans till Häradsrätt och Rådhusrätt
- Överklagande gick till
 - o Kungen (fram till 1789)
 - o Hösta Domstolen (skapades 1789)

Hovrättsarkiv

- Huvudarkivet
 - o Mål från 1635 och framåt, med handlingar
 - o Äganderättshandlingar från 1500-talet och framåt
 - o Adels bouppteckningar och testamenten till 1917
 - o Kartor från 1600-talet och framåt
 - o Register till ovanstående och till kungliga brev
- Advokatfiskalens arkiv
 - o Renoverade domböcker från häradsrätter och rådhusrätter
 - Kopior i form av avskrifter skickades in

Högsta Domstolen

- Kallas också Kunglig Maj:t
- Skapades 1789
- Överklaganden från Hovrätterna
 - o Dödsstraff remitterades rutinmässigt hit
- Under äldre tider Justitierevisionen

Andra juridiska rätter

- Accisrätten
 - o Tullar och acciser, från 1600-talet till 1810/1811
- Kungens befallningshavare (landshövding)
 - o Vissa ärenden angående gårdar, fastigheter, affärsverksamhet
- Bergs- och gruvrätten
 - o Frågor rörande gruv- och bergshantering
 - o Övertogs 1850 av häradsrätterna
- Consistorium Academicum
 - o Universitetens jurisdiktion (upphör 1852)
 - o Universitetens tjänstefolk och studenter
 - T.ex. bouppteckningar
- Domkapitlet
 - o Utfärdade skiljebrev
- Krigsrätten
 - o Ärenden som rör militärer

BESTRAFFNINGAR

Bestraffningstyper

- Ofta två eller flera straff
 - o Kyrkliga
 - o Världsliga
- Olika typer
 - o Kroppsliga straff
 - o Fängelse
 - o Böter
 - o Förlora samhälleligt anseende

Exempel: Peter Trulsson Holmberg

- Född 2 oktober 1780 i Allerum
- Skomakare i Jonstorp, gift 2 gånger, 6 barn
- Dömd 1834 för 3:e resans stöld
 - o Stöld av djurhud, värd 5 Riksdaler
- Hovrättens över Skåne och Blekinge 1821-1947 AI:32 (dombok våren 1834)
 - o NAD: SE/LLA/11087:01/A I/32 (finns ej skannat)
 - Dom meddelas i § 44, 16 april 1834

... Holmberg, tilltalad och dömd 14 mars 1834 i Luggude häradsrätt, avstraffas med fem par spö, tre slag av paret och en söndag i Jonstorps kyrka undgå uppenbar Kyrkoplikt, samt därefter å Malmö fästning hållas till allmänt arbete i tre år. Målsägaren har återbekommit den tillgripna huden och fordrar ej vidare ersättning.

DOMBÖCKER

Bara häradsrätts arkiv

- Bara häradsrätts arkiv (1651-1899)
 - o NAD: [SE/LLA/10003](#) – 34 hyllmeter
- Indelning
 - o AIa: Domböcker – lagtima ting
 - o AIb: Protokoll – urtima ting
 - o AIIa: Uppbuds- och lagfartsprotokoll
 - o AIIb: Inteckningsprotokoll
 - o AIIc: Förmynderskapsprotokoll
 - o DII: Stämmings- och uppskovslistor
 - o FI: Inneliggande handlingar
 - o FII: Bouppteckningar

Fördjupade studier

- Inneliggande handlingar (FI)
- Småprotokollen (AII)
- Konkurer (FIII)

EXEMPEL

Exempel: Bara vårting 1876

- Bara häradsrätt (M) AIa:189 (1876) AD Bild 60 (AID: [y466687.b60](#))
- Början av boken:
 - o 14 februari 1876 börjades lagtima vårtinget med Bara Härad å tingstället Dalby, därvid undertecknad t.f. domhavande och vice häradshövding biträdde av följande häradets 12 ordinarie nämndemän:
 - o Kronolänsman anmälde sig som vakthavande under tinget
 - o Sedan rättens ordförande och ledamöter första dagen bevistat gudstjänst i Dalby kyrka, sammanträdde rätten första dagen klockan 12.
 - o Över lagfarter, inteckningar, förmynderskap, äktenskapsförord, bouppteckningar och morgongåvobrev samt lösöreköp förs särskilda protokoll. Till tinget uppskjutna eller instämnda tvistemål och brottsmål samt övrigt återfinns här.
- Sammanträdesdagar
 - o Varje dag antecknades närvarande nämndemän
 - o 14 februari – alla 12 nämndemän
 - o 15 februari – 6 nämndemän deltog
 - o 16 april – 11 nämndemän
 - o 6 juni – 4 nämndemän
 - o 7 juni – 7 nämndemän
 - o 15 juni – 12 nämndemän
- Totalt 174 paragrafer
 - o § 170-172: 3 nämndemän slutar som nämndemän (AID: [Bild 3090](#))
 - o § 173: Handlar om en bouppteckning
 - o § 174: Kronofogde A. G. Gustafsson framför förslag till snöskottningsordningen i häradet och kallat väghållningsskyldiga från alla socknar i häradet.
- Domboken undertecknad av Gustaf Ripa
- Efter paragraferna är 7 anteckningar gjorda över dels personer förda till cellfängelset i Malmö, dels om laga syn på några fastigheter
- Sist i domboken: Saköreslängd

Bara vårting 1876 – Saköreslängd

- Bara häradsrätt (M) AIa:189 (1876) AD Bild 3120 (AID: [v466687.b3120](#))
 - o 35 böter utdömdes
 - o Böterna delades mellan Konungens ensak, Kronan, Häradet och Åklagare/Målsägare, samt De fattigas andel

Pigan Cecilia Hansdotter i Hjärup dömdes 19 april till böter 13 kr och 24 öre för olovlig avvikande ur tjänst. Målsägare åbo Ola Jönsson fick hälften, de fattiga andra hälften. Paragraf nr 54 i samma bok.

- Bara häradsrätt (M) AIa:189 (1876) AD Bild 950 (AID: [v466687.b950](#))
 - o § 54 (10 april)
 - Dom meddelas (Utslag)
 - Hänvisas till § 29
 - Bara häradsrätt (M) AIa:189 (1876) AD Bild 580 (AID: [v466687.b580](#))
 - o § 29 (15 februari)
 - Hänvisas till tidigare förhandling HT 1875 § 100
 - Sammanfattning av ärendet
- Dom kommer att meddelas 10 april

Exempel: Bara höstting 1843 – Dombok

- Saköreslängd
 - o Bara häradsrätt (M) AIa:97 (1843) AD Bild 2230 (AID: [v466595.b2230](#))
- Lagfartsprotokoll
 - o Bara häradsrätt (M) AIa:97 (1843) AD Bild 2250 (AID: [v466595.b2250](#))
 - o 1846-1899 i separata protokollböcker (AIIa)
- Äktenskapsförord
 - o Bara häradsrätt (M) AIa:97 (1843) AD Bild 2390 (AID: [v466595.b2390](#))
- Förmyndarärenden
 - o Bara häradsrätt (M) AIa:97 (1843) AD Bild 2410 (AID: [v466595.b2410](#))
 - o 1846-1899 i separata protokollböcker (AIIc)

ANDRA EXEMPEL

Bara vårting 1843 – Bouppteckningar

- Serie FIIa
- Bouppteckningar 1894 – Bara
 - o NAD: [SE/LLA/10003/F II a/85](#)
 - o Bara häradsrätt (M) FIIa:85 (1894) AD Bild 40 / sid 1 (AID: [v159089.b40.s1](#))

Inskrivningsdomare

- Lagfartsböcker 1875-1939
 - o Tillhör häradsrätt eller domsaga
- Lagfartsbok – Bara och Torna
 - o Blentarp nr 9
 - Inskrivningsdomaren i Torna och Bara domsaga (M) CI:1 (1875-1939) AD Bild 750 / sid 63 (AID: [v486946.b750.s63](#))
 - ¼ mantal insockne frälse i Blentarp socken

Lagfartsprotokoll: Köpebrev

- Luggude häradsrätt AIa:144 (ST 1829) AD Bild 3730 (AID: [v461652a.b3740](#))

Saköreslängd: Lönskaläge

- Torna häradsrätt (M) AIa:333 (1871) AD Bild 2760 (AID: [v468391.b2760](#))

Drängen Jöns Persson från Svenstorp skall för lönskaläge med pigan Bengta Jeppsdotter i Igellösa, jämlikt 18 Kap 9§ Strafflagen, böta 10 Riksdaler Riksmünt till Kronan. §9 i domboken.

INGÅNGAR FRÅN ANDRA ARKIV

Husförhörslängd 1884

- Kyrkhult (K) AI:3 (1876-1885) sid 300 (AID: [v96312a.b3040.s300](#))

Bengta Johansdotter, född 31/5-1861.
Tilltalad för stöld i Fjälkinge år 1883. Dömd vid Villands häradsrätt 2/1-1884 för första resan stöld till 3 månaders straffarbete och 1 års förlust av medborgerligt förtroende. Sedan dess dömd i Ronneby för stöld och bedrägeri till 10 månaders straffarbete och förlust av medborgerligt förtroende 2 år efter strafftiden. Utslagets dag 19/9-1884.

Häradshäkte – 1852

- Torna och Bara häradshäkte (M) Ö:2 (1852-1869) AD Bild 40 (AID: [v480189.b40](#))

12 januari 1852: Jöns Svensson, 22 år, född i Tjörnarps socken, av medelmåttig växt, ljus hår, blå ögon. Häktad av polisbetjänt i Lund för begången stöld.
12 januari 1852 vid Bara häradsrätt varit för rätta, men målet uppskjutet för anskaffande av prästbevis.
13 januari återsänd till Länshäktet i Malmö.

Fängelse - 1834

- Malmö centralfängelse (M) DIIIa:2 (1826-1838) AD Bild 1440 / sid 126
(AID: [v446357.b1440.s126](#))

Peter Trulsson Holmberg, Fånge No 126, intogs å Allmänna arbetsinrättningen 1 maj 1834. På 3:dje resan stöld dömd till 3 års allmänt arbete genom Kongliga Hovrättens över Skåne och Blekinge utslag den 16 april 1834.

Född i Allerums socken av Malmöhus län 4/10-1788, har brunt glest hår, blå ögon, ovalt ansikte och ordinär växt. Är något koppärrig och 5 fot och 5 7/8 tum lång.

Mantalsskriven i Jonstorps socken Malmöhus län 1834.

Föräldrar och nära anhöriga: Föräldrarna döda. Framför att 2 bröder lever. Varit skomakare på landet. Är gift – hustru och 3 barn levande.

Kansliförhör – förhör hos länsstyrelsen

- Förhör av Peter Holmberg 1837, efter fullgjord fängelsetid
- Malmöhus läns landskansli (M) AIIaba:1 (1835-1861)
 - o Namnregister i alfabetisk/kronologisk ordning
 - o P på sidan 47 – (AID: [v98507.b26.s47](#))
 - o Peter Holmberg i §175, §253, §301 och §346
- Malmöhus läns landskansli (M) AIIa:42 (1837)
 - o Förhör 2/5-1837 – (AID: [v337853.b5140](#))
 - o Förhör 14/6-1837 – (AID: [v337853.b5510](#))
 - o Förhör 6/7-1837 – (AID: [v337853.b5820](#))
 - o Förhör 24/7-1837 – (AID: [v337853.b6030](#))

2/5-1837: Utan lagligt försvar ålades Holmberg, som lärt till skomakare, att inom en månad, från häktet, skaffa sig ett sånt försvar, annars överlämnas till Korrektionsinrättningen.

6/7-1837: Insänt protokoll från sockenstämma i Jonstorp 25/6-1837: Ingen inom församlingen vill ha honom i tjänst, då han gjort sig känd för ett vanhedrande leverne, umgåtts med tjuvar, förstått dölja sina brott så att han bara blivit överbevisad och straffad 3 gånger. Så länge Holmberg vistats i församlingen begicks ständigt tjuvnader, vilket inte skett under den tid Holmberg varit på fästning. Provinsialläkarens utlåtande:

Vänstra lillfinger krokigt, ett läkt brott på högra handleden. Då personen i övrigt har god hälsa och stark kroppsbyggnad anser jag att han kan sysselsättas med allt passande arbete.

24/7-1837: Utlåtande från pastorsämbetet i Jonstorp: Nils Bengtsson Ungfelt och dess hustru Kjersti Jonasdatter förnekar att ha undertecknat skrivelsen och att de, fastän välfrejdade, är i så torftiga omständigheter att de varken kan föda eller sysselsätta Holmberg, vars hustru är arbetsför och har ett minderårigt barn, vilken församlingen hellre vill försörja än att återfå en för den allmänna säkerheten så farlig person som Holmberg. Holmberg hävdar att han fått skrivelsen av sin hustru, men Kungens Befallningshavare bedömde att den blivit författad i häktet. Domen blir att Holmberg överlämnas till Korrektionsinrättningen i staden, där han skall hållas till arbete och sedlighet, till dess lagligt försvar åt honom kan ordnas.

Kyrkans räkenskaper – Burlöv

- Burlöv (M) LIa:4 (1795-1855) AD Bild 230 (AID: [v776959.b230](#))

Böter 1801:

Enligt saköreslängden lägersmål. Böter för drängen Nils Jönsson och pigan Ingar Larsdatter i Åkarp. Böter 1.16.

Häradsskrivare

- Underställd Kronofogden på Landskontoret (Länsstyrelsen)
 - o Jordeböcker och mantalslängder
- Häradsskrivaren i Torna och Bara fögderi (M) FIa:1 (1865) AD Bild 40 (AID: [v351501.b40](#))
 - o Mantalslängd 1865 – Torna och Bara
 - o Bjällerups socken

Kyrkoarkiv

- **Födda, vigda, döda, flyttningar**
- **Husförhörslängder, församlingsböcker**
- Obefintlighetböcker
- Absolutionslängder
- Kummunionslängder (nattvard)
- Konfirmationsböcker
- Bilagor till kyrkoböckerna
- **Flyttningsattester**
- Gravböcker
- Faderskaps erkännanden
- Kyrkans **räkenskaper**
- Sockenstämmoprotokoll (fattigvård)
- Kyrkobyggnader, begravningsplatser, kyrkans fastigheter, personal

Häradsrätter/Rådhusrätter

- **Domböcker**
- Renoverade domböcker
- Akter och register i olika ärenden
- **Domar** (tvistemål, brottsmål)
- Utslag från hovrätter och högsta domstolen
- Stämningslistor
- **Sakörelängder**
- Uppbud och **lagfartsböcker**
- Inteckningsprotokoll, tomträtter
- Förmyndare, gode män
- Äktenskapsförord, morgongåvobrev, boskillnad
- Syneprotokoll
- Inneliggande handlingar
- **Bouppteckningar**
- Konkurser
- Riksdagsmannanval, Landstingsmannanval
- Administration, dagböcker, expedition, räkenskaper

Landskontor (länsstyrelsen)

- Protokoll, koncept, diarium, kungliga brev, skrivelser
- Liggare, förteckningar
- Prövningsnämnder
- **Mantalslängder**
- Taxeringslängder, skattelängder, annotationsböcker
- Deklarationer (privata, bolag, föreningar, fastigheter)
- Militära handlingar
- indelningsverk/roteringsverk, **rusthåll**
- **Jordeböcker**, tionde, skatteuppbörd
- Räkenskaper, **barnhus**, boställen, egendomar, personal, löner

Landskansli (länsstyrelsen)

- Protokoll, koncept, inkomna skrivelser, **diarium**, supplikdiarium
- Liggare, register, förteckningar
- **Skrivelser** från hovrätter, centrala myndigheter och kungliga brev
- **Skrivelser** från lokala myndigheter och enskilda, ansökningar
- Avgångna brev och skrivelser
- Polis- och fångvårdsärenden, straffarbeten

- Socialvårdsärenden, vapen, veterinärer
- Lantmäterihandlingar, krigsmaktens bötesförteckningar
- Passhandlingar, resanden, skjutsdagböcker, vägar
- Exekutiva auktioner, expropriationer
- Handels- och föreningsregister, näringsliv, yrkeutövning

Militära arkiv

- Krigskollegium
- **Regementens** arkiv
- Roterings- och utskrivningslängder
- **Generalmönsterrullor**
- **Båtmansrullor**, flottans arkiv
- Krigshandlingar, olika krig, kartor
- Meritförteckningar, pensionärskassor
- Kyrkoarkiv
- Domböcker

EXTRA: RÄTTSVÄSENDET IDAG (2022)

Organisation

- Polismyndigheten
- Åklagarmyndigheten
- Domstolsverket
- Kriminalvården
- Ekobrottsmyndigheten
- Brottsförebyggande rådet (BRÅ)
- Säkerhetspolisen
- + många fler

Fyra grundlagar

- Regeringsformen
 - o Hur Sverige skall styras
- Successionsordningen
 - o Tonföljden
- Tryckfrihetsförordningen
 - o Vem får läsa allmänna handlingar
- Yttrandefrihetsgrundlagen
 - o Media, radio, tv, Internet

Regeringsformen

- Definierar rollerna för
 - o Statschefen
 - o Riksdagen
 - o Regeringen
 - o Domstolarna
 - o Myndigheterna

Regeringsformen – 1 kap 1 §

- Offentlig makt utgår från folket
- Fri åsiktsbildning och allmän och lika rösträtt
- Ett representativt och parlamentariskt statsskick
- Kommunal självstyrelse

Lagarna i Sverige

- Riksdagen beslutar om lagarna
- Regeringen verkställer
 - o Myndigheter
 - o Polisväsendet
 - o Länsstyrelser
- Domstolar tolkar lagarna och dömer

Domstolar i Sverige idag

- Allmänna domstolar
 - o Tingsrätter – Hovrätter – Högsta domstolen
 - o Patent- och marknadsdomstolen
 - o Mark- och miljödomstolarna
 - o Sjörättsdomstolarna
- Förvaltningsdomstolar
 - o Förvaltningsrätter, Kammarrätter + Högsta instans
 - o Migrationsdomstolar
- Specialdomstolar
 - o Arbetsdomstolen
 - o Försvarsunderrättsdomstolen

Avskaffade domstolar

- Bergsrätter avskaffades 1852
- Hallrätter avskaffades 1846/1864
- Universitetens jurisdiktionen togs bort i början av 1900-talet
- Krigsrätt avskaffades 1949